

PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”

Procedura obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Interdyscyplinarne podejście do realizacji procedury „Niebieskie Karty” ma na celu zintensyfikowanie działań wszystkich służb na rzecz poprawy sytuacji osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Wspólne opracowanie, przy udziale osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, indywidualnego planu pomocy nie będzie doprowadzało do sytuacji, gdy osobą tą zajmowało się odrębnie kilka instytucji, co w konsekwencji niekiedy skutkowało zniechęceniem, biernością i zmęczeniem osoby doznającej przemocy.

WSKAZÓWKA:

art.9d ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

1. **PODJĘCIE JEJ NIE WYMAGA ZGODY OSOBY DOTKNIĘTEJ PRZEMOCĄ W RODZINIE**
2. **PODJĘCIE INTERWENCJI W ŚRODOWISKU WOBEC RODZINY DOTKNIĘTEJ PRZEMOCĄ ODBYWA SIĘ W OPARCIU O PROCEDURĘ „NIEBIESKIE KARTY”**

WSZCZĘCIE PROCEDURY

Procedurę wszczyna się poprzez wypełnienie formularza „NIEBIESKA KARTA – A” przez przedstawiciela jednej z instytucji wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy, który w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, powziął informację o podejrzeniu stosowania przemocy w rodzinie albo w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Wypełnienie formularza powinno nastąpić:

- w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie
- w przypadku braku takiej możliwości (z uwagi na nieobecność tej osoby, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia), wypełnienie formularza następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie
- w przypadku, gdy nawiązanie kontaktu z tą osobą jest niewykonalne, wówczas wypełnienie przedmiotowego formularza następuje bez udziału tej osoby.

FORMULARZ „NIEBIESKIE KARTY – A” WYPEŁNIA:

PRACOWNIK SOCJALNY JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ w miejscu pobytu osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie lub podczas rozmowy w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej,

PRZEDSTAWICIEL GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH podczas rozmowy w siedzibie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,

FUNKCJONARIUSZ POLICJI w trakcie przeprowadzania interwencji domowej lub podczas rozmowy w siedzibie jednostki Policji,

PRZEDSTAWICIEL OŚWIATY podczas rozmowy w placówce oświatowej lub w miejscu pobytu osoby dotkniętej przemocą w rodzinie

PRACOWNIK OCHRONY ZDROWIA W SYTUACJI:

- zgłoszenia się pacjenta, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie do izby przyjęć, szpitalnego oddziału ratunkowego, oddziału pomocy doraźnej lub innej placówki opieki zdrowotnej udzielającej pomocy medycznej stacjonarnie;
- interwencji zespołów ratownictwa medycznego u pacjenta, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, także w przypadku stwierdzenia zaniedbań w zakresie funkcji rodzicielskich lub opiekuńczych w miejscu realizowania wezwania,
- specjalistycznego zaopatrzenia lub hospitalizacji pacjenta, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie.

Kolejny krok to przekazanie formularza „**NIEBIESKA KARTA -B**”, zawierającego pouczenie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Czynność ta powinna być połączona z rozmową instruktażową na temat treści i możliwości wykorzystania porad zawartych w formularzu. Istotne znaczenie ma tabela, w której winny być wskazane lokalne placówki udzielające pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

FORMULARZA „NIEBIESKA KARTA – B” NIE PRZEKAZUJE SIĘ:

**OSOBIE, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE,
DZIECKU, NATOMIAST WAŻNE JEST PRZEPROWADZENIE Z DZIECKIEM ROZMOWY O DALSZYCH
CZYNNOŚCIACH W JEGO SPRAWIE.**

POWIADOMIENIE ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

I. KROK

Oryginał wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” przekazuje się niezwłocznie przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego, nie później jednak niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury. Kopia formularza „Niebieska Karta – A” pozostaje u wszczynającego procedurę. **Należy więc przyjąć, iż w ciągu 7 dni od wszczęcia procedury przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego powinien mieć możliwość zapoznania się z treścią formularza, a nie, że w siódmym dniu po wszczęciu procedury nastąpi wysłanie formularza pocztą.**

II. KROK

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od dnia otrzymania formularza „Niebieska Karta – A” przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej

**CZYNNOŚCI WYKONYWANE PRZEZ ZESPÓŁ/GRUPĘ ROBOCZĄ W RAMACH
PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”**

- na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej **zaprasza się**

osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przy czym należy podkreślić, iż nie dotyczy to dzieci,

- niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie wstrzymuje prac zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
- członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej, w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują pogłębionej analizy sytuacji rodziny, ustalają indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie w zakresie działania wszystkich podmiotów, realizujących procedurę „Niebieskie Karty” i wypełniają formularz „**Niebieska Karta – C**”, który stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia,
- indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, oraz podmioty realizujące procedurę „Niebieskie Karty”, w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz jej rodziny, może on ulec zmianie w zależności od potrzeb i sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w szczególności w sytuacji stwierdzenia nowego zdarzenia stosowania przemocy w rodzinie w trakcie działań dokonywanych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego **wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie**, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
- członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, wypełniają formularz „**Niebieska Karta – D**”, który stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia,
- formularze „Niebieska Karta – C” i „Niebieska Karta – D” podpisuje przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego,
- zespół interdyscyplinarny lub grupa robocza podejmują decyzję, jak będą składane systematyczne wizyty funkcjonariusza Policji, sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- wszystkie działania, podejmowane w związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty” są dokumentowane. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.

WSKAZÓWKI:

1. JEŻELI OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE NADUŻYWA ALKOHOLU, CZŁONKOWIE ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO LUB GRUPY ROBOCZEJ KIERUJĄ JĄ DO GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
2. JEŻELI ZACHODZI PODEJRZENIE, ŻE OSOBA WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE DOPUŚCIŁA SIĘ PO RAZ KOLEJNY STOSOWANIA PRZEMOCY W TRAKCIE DZIAŁAŃ DOKONYWANYCH PRZEZ ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY LUB GRUPĘ ROBOCZĄ, WYPEŁNIA SIĘ FORMULARZ „NIEBIESKA KARTA – C” W ZAKRESIE NIEZBĘDNYM DO UDOKUMENTOWANIA NOWEGO ZDARZENIA

ZASADY PRACY Z OSOBĄ STOSUJĄCĄ PRZEMOC

Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających bezpieczeństwo, spotkania z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobami, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, **nie mogą być organizowane w tym samym miejscu i czasie**

DZIECKO W PROCEDURZE „NIEBIESKIE KARTY”

I. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, **czynności** podejmowane i realizowane w ramach procedury, zwane dalej „działaniami” **przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego**, a formularz „Niebieska Karta –B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie, z zastrzeżeniem, że nie może nią być osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

II. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka **przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 k.k.** (w stosunku do dzieci dotyczy to drugiego rodzica, dziadków i pełnoletniego rodzeństwa).

III. Działania z udziałem dziecka, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa,

IV. Dziecka nie zaprasza się na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

ZAKOŃCZENIE PROCEDURY

Procedurę zakańcza sytuacja:

1. **ustania przemocy w rodzinie** i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo
2. **rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań,**

Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który powinien zawierać:

- dane dotyczące osób, wobec których realizowana była procedura;
- datę rozpoczęcia i zakończenia procedury;
- opis podjętych działań w ramach procedury,

O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty w niej uczestniczące, w tym osobę doznającą przemocy w rodzinie i osobę stosującą przemoc w rodzinie. Informacja o zakończeniu procedury skierowana do osoby doznającej i osoby stosującej przemoc powinna wskazywać na przesłanki zamknięcia procedury oraz zawierać wiadomość, że w przypadku ponownego wystąpienia przemocy w rodzinie procedura może zostać rozpoczęta na nowo.

ZAKOŃCZENIE PROCEDURY MOŻE NASTĄPIĆ W SYTUACJI ZGODNEGO OŚWIADCZENIA WSZYSTKICH PODMIOTÓW UCZESTNICZĄCYCH W PROCEDURZE O ZAISTNIENIU OKOLICZNOŚCI UZASADNIAJĄCYCH JEJ ZAKOŃCZENIE